

Warszawa, 7 kwietnia 2026 r.

INFORMACJA PRASOWA

Europa musi wziąć odpowiedzialność za własną siłę – alarmują rektorzy z Polski, Niemiec, Francji, Hiszpanii, Niderlandów i Belgii

Europa nie może już traktować swojego otoczenia geopolitycznego, partnerstw ani bezpieczeństwa jako oczywistych. To czas na odpowiedzialność za własną siłę gospodarczą i geopolityczną – alarmują reprezentacje uczelni z sześciu państw UE. Jak wskazują rektorzy, kluczową rolę w tym procesie odgrywają badania naukowe, edukacja i innowacje.

Organizacje reprezentujące uczelnie z Polski, Niemiec, Francji, Hiszpanii, Niderlandów i Belgii wydały wspólne oświadczenie. Podniosły w nim, że badania naukowe i edukacja są fundamentem europejskiej konkurencyjności i odporności. Co więcej, obecna sytuacja międzynarodowa wymaga zmiany podejścia do polityk europejskich.

- Ostatnie wydarzenia pokazały, że Europa nie może już traktować swojego otoczenia geopolitycznego, partnerstw ani bezpieczeństwa jako oczywistych – czytamy w dokumencie.

Autorzy odwołali się również do słów przewodniczącej Komisji Europejskiej Ursuli von der Leyen, która uznała obecny okres za czas, w którym Europa musi „zwiększyć swoją autonomię strategiczną i wziąć odpowiedzialność za swoją siłę gospodarczą i geopolityczną”.

Nauka i edukacja jako fundament pozycji Europy

We wspólnym oświadczeniu rektorzy z Polski, Niemiec, Francji, Hiszpanii, Niderlandów i Belgii zaznaczyli, że badania naukowe, edukacja i innowacje stanowią podstawę siły Europy na arenie międzynarodowej. Jednocześnie zwrócili uwagę, że system ten znajduje się pod presją.

- Fundament ten jest osłabiany przez cięcia finansowania oraz ataki na wolność akademicką – alarmują reprezentacje europejskich uczelni.

Wiedza jako zasób strategiczny

Autorzy dokumentu podkreślili, że w warunkach rosnącej rywalizacji globalnej wiedza i potencjał badawczy nabierają nowego znaczenia.

- Wiedza i potencjał badawczy są coraz częściej traktowane jako zasoby strategiczne, będące przedmiotem rywalizacji i ochrony – czytamy dalej.

W praktyce oznacza to konieczność traktowania inwestycji w naukę i edukację jako elementu budowania niezależności i odporności Europy.

Apel o zwiększenie finansowania w ramach FP10

W dokumencie znalazł się konkretny postulat dotyczący przyszłego budżetu UE. Chodzi tu zwłaszcza o FP10 - 10 Program Ramowy UE w zakresie badań i innowacji (*Framework Programme 10*).

- Wspólnie apelujemy o przeznaczenie 220 mld euro na FP10 oraz 60 mld euro na Erasmus+.

Zdaniem sygnatariuszy dokumentu, decyzje w tej sprawie będą miały wpływ na zdolność Europy do konkutowania w coraz bardziej podzielonym świecie oraz na jej atrakcyjność dla naukowców i studentów.

FP10 powinien pozostać autonomiczny

Reprezentacje europejskich uczelni podkreśliły, że przyszły program ramowy badań i innowacji FP10 powinien zachować swoją centralną rolę. Co więcej, program powinien obejmować zarówno badania podstawowe, jak i stosowane, a nowe instrumenty unijne powinny wzmacniać jego rolę, a nie ją ograniczać.

- *FP10 powinien być dobrze finansowany, autonomiczny i mocno zakorzeniony w zasadzie doskonałości*
- *piszą rektorzy.*

Znaczenie nauk społecznych i humanistycznych

Sygnatariusze dokumentu wskazują też, że rozwój Europy wymaga silnego wsparcia dla nauk społecznych i humanistycznych. Powinny one stanowić integralną część systemu badań, m.in. w zakresie analizy dezinformacji, wzmacniania demokracji oraz wsparcia dla rozwoju nowych technologii.

Erasmus+ jako filar współpracy europejskiej

Rektorzy europejskich uczelni podkreślili znaczenie programu Erasmus+ dla integracji europejskiej.

- *Erasmus+ stał się jednym z najbardziej namacalnych symboli Europy dla milionów studentów i pracowników* – czytamy we wspólnym oświadczeniu.

Zdaniem sygnatariuszy, budżet programu powinien zostać zwiększony. Bez tego trudno będzie sprostać rosnącemu zainteresowaniu i kosztom oraz zapewnić szeroki dostęp do mobilności akademickiej.

Otwartość i współpraca międzynarodowa

Sporo uwagi reprezentacje europejskich uczelni poświęciły znaczeniu wolności akademickiej i współpracy ponad granicami.

- *Zdolność naukowców, studentów i idei do swobodnego przemieszczania się [...] stanowi podstawowy warunek doskonałości, kreatywności i innowacyjności* – czytamy w oświadczeniu rektorów.

Głos uczelni w debacie o przyszłości UE

Pod oświadczeniem podpisały się organizacje reprezentujące uczelnie z Polski, Niemiec, Francji, Hiszpanii, Niderlandów i Belgii, w tym Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich.

Sygnatariusze podkreślili, że inwestowanie w badania, edukację i mobilność jest kluczowe dla utrzymania pozycji Europy.

Pełną treść wspólnego oświadczenia reprezentacji uczelni europejskich można znaleźć: [tutaj](#).